

LAKIALOITE 186/2000 vp

Laki työttömyysturvalain 5 a §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Aloittessa ehdotetaan, että aiemmin maatalousyrittäjänä toiminut henkilö tai hänen perheenjäsenensä katsotaan työttömäksi, jos maatalouden harjoittaminen on olennaisesti muuttunut eikä

maatalousyritys enää työllistä häntä päätoimisesti. Asetuksella säädetään työllistymisen perusteista.

PERUSTELUT

Voimassa olevan työttömyysturvalain mukaan maanviljelijän katsotaan työllistyvän yritystoiminnassaan kunnes hän on kokonaan lopettanut yritystoiminnan. Tämä on johtanut kohtuuttomaan tilanteeseen tapauksessa, jossa huono kannattavuus pakottaa tilan lopettamaan pääasiallisen toimeentulon turvanneen karjan pidon. Emännän ja isännän katsotaan molempien työllistyvän vielä senkin jälkeen. Mikäli tilaa ei lopeteta kokonaan, ei maatalousyrittäjää tai hänen perheenjäsentään hyväksytä työttömäksi työnhakijaksi. Näin heille ei synny oikeutta työttömyysturvaan eikä työvoimapolitiittiseen koulutukseen.

Työttömyysturvalautakunta on tulkinnut työttömyysturvalain 5 a §:ää erittäin tiukasti. Pieni peltotilkku tai metsäpalsta on katsottu yritystoiminnan jatkoksi. Esimerkkinä kohtuuttomasta

tilanteesta on tänä vuonna annettu työttömyysturvalautakunnan päätös: Maatalousyrittäjä, jolla on ollut 60 eläimen lihakarja ja peltoa 51 hehtaaria, luopui eläimistä ja pelloista lukuun ottamatta 3,2 hehtaarin vuokrapeltoa. Vuokrapellostaan hän ei voinut luopua aiemmin solmitun ympäristösopimuksen vuoksi.

Työttömyysturvalautakunta katsoi, ettei maatalousyrittäjällä ollut oikeutta työmarkkinatukeen, koska hän ei ollut keskeyttänyt tai kokonaan lopettanut yritystoimintaa.

Suomessa on käynnissä maatalouden rakennemuutos. Tavoitteena on karsia pieniä kannattamattomia tiloja ja panostaa suurempien yksiköiden kilpailukykyyn. Karjanpito lopetetaan pientiloilla juuri sen vuoksi, ettei siitä saada riittävää toimeentuloa. Työttömyysturvan edellytyksenä tulisi olla se, että henkilö on työmarkki-

noiden käytettävissä eikä hänen omistamansa maatila työllistä häntä eikä muutoinkaan anna kohtuullista toimeentuloa.

Asetuksella tulee säätää niistä perusteista, joiden perusteella maatilan katsotaan työllistävän yhden tai useampia henkilöitä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

työttömyysturvalain 5 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

lisätään 24 päivänä elokuuta 1984 annetun työttömyysturvalain (602/1984) 5 a §:n 3 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 1317/1994, uusi 4 kohta seuraavasti:

5 a §

Päätoiminen yrittäjä

Henkilön, joka on aikaisemmin työllistynyt päätoimisesti 1 a §:ssä mainitussa yritystoiminnassa tai sitä vastaavalla tavalla omassa työsäännön, katsotaan työllistyneen 1 momentissa tarkoitettulla tavalla siihen ajankohtaan asti, jona hän on todistettavasti toiminnan kokonaan lopettanut. Yritystoiminnan tai oman työn todisteellisesti keskeydyttyä katsotaan henkilön työllisty-

vän, kunnes toiminta on ollut yhdenjaksoisesti keskeytyneenä neljän kuukauden ajan. Rajoitusta ei kuitenkaan sovelleta henkilöön:

4) joka on maatalousyrittäjä tai yrittäjän perheenjäsen, jota maa- ja metsätaloustuotanto ei työllistä kokopäivätoimisesti tuotantotoiminnan vähenemisen vuoksi. Tarkemmat säännökset näistä perusteista annetaan asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2000

Liisa Hyssälä /kesk
Lauri Oinonen /kesk
Tytti Isohookana-Asunmaa /kesk
Timo Kalli /kesk
Mika Lintilä /kesk
Markku Laukkanen /kesk
Jukka Vihriälä /kesk

Johannes Leppänen /kesk
Kyösti Karjula /kesk
Eero Lämsä /kesk
Juha Korkea-aho /kesk
Seppo Kääriäinen /kesk
Hannu Aho /kesk
Mauri Salo /kesk